

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ

Το ελαιόδεντρο καλλιεργείται στην Ελλάδα από την αρχαιότητα. Για τους αρχαίους Έλληνες, η αιωνόβια ελιά αντιπροσώπευε την ειρήνη για την ηρεμία της και τη μοναχική της πορεία και οι Έλληνες εκτιμούσαν αυτό το δένδρο τόσο πολύ που οι νικητές των αρχαίων Ολυμπιακών αγώνων βραβεύονταν με ένα στεφάνι αγριελιάς. Σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία και την αρχαία ιστορία, η Θεά Αθηνά χάρισε στην πόλη των Αθηνών την ελιά και οι Αθηναίοι από ευγνωμοσύνη προς το πρόσωπο της την ανακήρυξαν προστάτιδα της πόλης τους. Λέγεται ότι μπορεί κανείς να δει αυτή την ελιά και σήμερα όταν βρεθεί στον ιερό λόφο της Ακρόπολης των Αθηνών. Αλλά και το ρόπαλο του Ηρακλή, κατά την παράδοση, ήταν κατασκευασμένο από ξύλο αγριελιάς.

Αρχαιολογικές ανασκαφές σε πολλές περιοχές απέδειξαν ότι το ελαιόλαδο χρησιμοποιούνταν κατά την αρχαιότητα σε μεγάλη έκταση και όχι μόνο ως τροφή. Ο Όμηρος το αποκαλεί «το χρυσό υγρό» και σύμφωνα με αρχαία κείμενα χρησιμοποιούνταν στην καθαριότητα, την παρασκευή αρωμάτων, στην καλλυντική φροντίδα, την ιατρική και ως μέσο φωτισμού. Ο Ιπποκράτης, ο γνωστός γιατρός της αρχαιότητας, έκανε χρήση του ελαιόλαδου στη θεραπεία των ασθενών του.

Το ελαιόδεντρο έχει 5000 χρόνια ιστορίας, υπήρξε αυτοφυές δένδρο και είναι συνυφασμένο με τη μοίρα των Μεσογειακών λαών, ταυτίζεται με τη διαχρονία τους και συμβολίζει την ειρήνη. Αποτελεί μια από τις κυριότερες καλλιέργειες στη λεκάνη της Μεσογείου μια και το μεσογειακό κλίμα αποτελεί τις ιδανικές κλιματολογικές συνθήκες για την ανάπτυξη του. Το ελαιόδεντρο αποτελεί την πιο εκτεταμένη καλλιέργεια στη χώρα μας. Η Ελλάδα παράγει περίπου 400.000 τόνους ελαιόλαδου ετησίως και είναι η τρίτη μεγαλύτερη ελαιοπαραγωγός χώρα σε όλο τον κόσμο. Οι συνθήκες καλλιέργειας και οι μέθοδοι παραγωγής ελαιόλαδου δεν έχουν αλλάξει πολύ με την πάροδο των χρόνων. Το 75% της ελληνικής παραγωγής είναι εξαιρετης ποιότητας και μπορεί να αποτελέσει τροφή χωρίς καμιά επεξεργασία. Το παρθένο ελληνικό ελαιόλαδο είναι ένα φυσικό προϊόν, με γεύση πλήρη, ευχάριστο άρωμα και πάρα πολλές θρεπτικές ιδιότητες.

Οι Έλληνες λατρεύουν το ελαιόλαδο και αυτό αποτελεί τη βάση της καθημερινής μας διατροφής, άλλωστε η Ελλάδα είναι η χώρα με την υψηλότερη κατ' άτομο κατανάλωση ελαιόλαδου στον κόσμο. Η σύγχρονη έρευνα έχει δείξει ότι έχει ευεργετικά αποτελέσματα στην υγεία μας. Απορροφάται εύκολα από τον ανθρώπινο οργανισμό και η συνεχής κατανάλωση του προστατεύει από καρδιακές παθήσεις, βοηθά στην πέψη και μειώνει τα αποτελέσματα του αλκοόλ. Το χρησιμοποιούμε επίσης και ως θερμαντικό, καλλυντικό, φάρμακο όπως και για το φωτισμό.

Αλλά το ελαιόλαδο είναι επίσης συνυφασμένο και με τη θρησκευτικότητα του Έλληνα. Χρησιμοποιείται στο φωτισμό της χριστιανικής εκκλησίας, το κεράκι που ανάβει ο πιστός είναι κι' αυτό προϊόν της ελιάς. Έχει πρωταγωνιστικό ρόλο στα ιερά μυστήρια και τις θρησκευτικές τελετές, στη βάπτιση και το ευχέλαιο. Με ελαιόλαδο ανάβει το καντήλι στα ελληνικά σπίτια και στους τάφους των αγαπημένων προσώπων που έχουν φύγει για πάντα γιατί "σώθηκε το λαδάκι τους". Αλλά μήπως δε χρησιμοποιείται ακόμη και στο ξεμάτιασμα "για να φύγει το κακό το μάτι"?

Η βιβλιογραφία σχετικά με την ελιά, τους ελαιώνες και το ελαιόλαδο είναι πλούσια. Μεγάλοι ποιητές, ο Οδυσσέας Ελύτης, ο Γιώργος Σεφέρης, ο Ιωάννης Πολέμης, ο Λορέντζος Μαβίλης ακόμη και ο Αριστοτέλης ύμνησαν αυτό το ευλογημένο δένδρο. Τα Ελληνικά δημοτικά τραγούδια αποτυπώνουν τις καθημερινές στιγμές της ζωής του Έλληνα που συνδέονται με την καλλιέργεια, τη συγκομιδή του καρπού και τη φροντίδα του. Η εικαστική τέχνη έχει με διάφορες μορφές αποδώσει την τιμή που αρμόζει σ' αυτό το δένδρο. Οι Έλληνες ζωγράφοι έχουν αποτυπώσει την ομορφιά του δένδρου, την αρχιτεκτονική του κορμού, τη διχρωμία των φύλλων, το ήρεμο τοπίο και την ομορφιά του ελαιώνα.

Η Ακαδημία Αθηνών προγραμματίζει στο άμεσο μέλλον μεγάλη έκθεση με τίτλο "ελαίας εγκώμιο"

Στα Καψαλιανά Αρκαδίου Κρήτης εγκαινιάζεται το Μουσείο της ελιάς.

Από την ύλη του μαθήματος
ΑΓΓΛΙΚΑ V/ Ελληνικοί πολιτιστικοί πόροι-Ορολογία.
(Τμήμα Τουριστικών επιχειρήσεων)